

Mattilsynet

Vår ref.:
[Navn]Deres ref.:
[Navn]Dato:
22. november 2023

Kriterier for listeføring av sykdommer i kategori G

Teknisk-naturvitenskapelig forening er den største masterforeningen i Norge, og den største fagforeningen i Akademikerne med over 105 000 medlemmer. Våre medlemmer har mastergrad eller mer fra tekniske og naturvitenskapelige fagområder. Teknas innspill er utarbeidet i samarbeid med medlemmer fra fagnettverket Tekna Havbruk og fiskehelse, hvor over 2000 medlemmer er tilknyttet.

Tekna viser til høringsbrev av 18. oktober fra Mattilsynet om kriterier for listeføring av sykdommer i kategori G.

Tekna støtter Mattilsynets vurdering om behov for å listeføringer av sykdom i kategori G.

Listeførte sykdommer er vurdert som alvorlige og de er meldepliktige til Mattilsynet. Når en sykdom er listet i kategori F, skal forvaltningen iverksette nødvendige forebyggende og bekjempende tiltak ved mistanke om eller påvisning av sykdommen. Det er kun knyttet meldeplikt til sykdommer i kategori G. Tekna mener at det er behov for listeføring av sykdom i kategori G for å sikre at forvaltningen iverksetter smitteforebyggende tiltak. Ved å listeføre sykdom i kategori G vil vi kunne få verdifull data om viktige sykdommer. Dette er data som Veterinærinstituttet frem til i dag har innhentet gjennom frivillige avtaler med hvert enkelt oppdrettsselskap i anledning utarbeidelsen av den årlige fiskehelse rapporten. En listeføring vil forenkle denne prosessen, og bidra til å fange opp trender i utviklingen av smittsomme sykdommer som medfører alvorlige negative konsekvenser for fiskens helse.

I løpet av en produksjonssyklus rammes det meste av oppdrettsfisker av virus- og bakteriesykdommer som medfører påkjenning i form av svekket helsestatus, dårligere fiskevelferd og økt dødelighet. Per i dag mangler vi en fullstendig oversikt over utbredelsen av alvorlige smittsomme sykdommer og de negative konsekvensene de påfører oppdrettsfisker. Listeføring i kategori G vil bidra til

bedre overvåking av smittsomme sykdommer og samtidig gi mer innsikt i de fiskehelse- og velferdsmessige utfordringene som de forårsaker. Et solid faglig grunnlag for systematisk arbeid for forbedring av fiskehelse og fiskevelferd er avgjørende for å bidra til nødvendig framgang for fisken og gjennom det sikre at oppdrettsdriften er i samsvar med regelverket.

I og med sammenhengen mellom fiskehelse og fiskevelferd, bidrar smittsomme sykdommer også til dårligere fiskevelferd. I VKMs Report 2015, «Scientific Opinion on factors relevant for listing infectious diseases of aquatic animals», slås det fast at redusert fiskevelferd er en viktig faktor som må inngå i vurderingen av konsekvensene av listeført sykdom.

Tekna støtter derfor formålet med listeføring i kategori G, som i høringsbrevet beskrives som nasjonal «*overvåking av smittsomme sykdommer som har potensiale for alvorlig negativ påvirkning på fiskens helse og overvåking av allerede etablerte alvorlige sykdommer*».

Etter Teknas syn bør terskel for å listeføre sykdom i kategori G være lav. Vår begrunnelse for dette er at konsekvensene for næringen i sum vil være positive ved at en listeføring vil gi bedre oversikt og kunnskap som både næring, forskning og forvaltning har behov for i arbeidet med å begrense smittsomme sykdommer og velferdsutfordringer, *uten* at det medfølger forvaltningsmessige pålagte tiltak ved påvisningen.

Når det gjelder vurdering av de spesifikke kriteriene under «Forslag til kriterier for listeføring av sykdommer i kategori G listet», som er listet fra a) til f) så vurderer Tekna disse som overordnet godt begrunnet. Tekna støtter derfor Mattilsynets forslag til kriterier.

Videre vil Tekna bemerke at under kriterium a) bør det stå «og/eller» i setningen «... i form av skadevirkninger på dyrehelse og dyrevelferd, folkehelse og akvakulturproduksjon ...», slik at ikke begge kriterier må være oppfylt.

Tekna er samtidig opptatt av at det må foreligge klare tydelige kriterier knyttet til hvordan listeføring av sykdommer i kategori G skal forvaltes. Våre tillitsvalgte er bekymret for at en eventuell usikkerhet hos næringsaktørene, knyttet til hvordan informasjonen skal forvaltes, kan resultere i situasjoner hvor man vegrer seg for å iverksette prøvetaking og undersøkelse av sykdom. Det er viktig at listeføring av sykdommer i kategori G ikke, uansett, havner under såkalt forvaltningsmessig oppfølging.

Med vennlig hilsen

Line Henriette Holten

generalsekretær